

Záznam

Dr. P. Fiša telefonuje z Budapešti:

1. Dne 22. 12. přejímají správu obsazeného území civilní úřady¹.

2. Zástupce maďarského zahraničního ministra Vörnle sdělil, že vánoční dary vězňům v Ilavě by si představovali tak, že v zastoupení akce „Ungarn für Ungarn“ by vězně navštívil bratislavský maďarský konsul a jedna sestra Červeného kříže a zjistili, co vězňové potřebují a koupili by to na Slovensku z prostředků maďarského konsuluátu v Bratislavě².

Vyslanectví k tomu doporučuje, aby bylo žádáno, aby Maďaři zaručili, že návštěvy nevyužijí propagačně a že dovolí totéž ohledně našich zajatců v Maďarsku (je jich prý 40 v Szolnoku, dalších asi 15 neví se kde).

Dle Vörnleho by zamítnutí vyvolalo velmi špatný dojem v Maďarsku.

3. Dnes končí zasedání komisi, které odcházejí na vánoční prázdniny a v jednání se bude pokračovat 9. ledna 1939.

Referoval jsem panovi vyslanci Dr. Krnovi a na jeho příkaz telefonoval Dr. Ciekerovi do Bratislavy, aby znovu požádal pana ministerského předsedu Dr. Tisa, aby vzhledem k obsahu bodu 2. zamýšlenou akci povolil.

Dr. Cieker sdělil pak telefonicky, že pan ministerský předseda Dr. Tiso trvá na zamítnutí maďarské žádosti³ dokud se nedostaví zřejmý obrat v tom směru, že Maďaři budou lidsky zacházati s našimi lidmi v obsazeném území.

Bujnáč

AMZV ČR, KV, kart. 46, f.: Jednání s Maďarskem 1938. Kópia, strojepis.

¹ Mezi 5. 11. – 21. 12. 1938 maďarská vláda na okupovanom teritóriu nastolila vojenskú správu.

² Pozri dok. č. 81.

³ Doplňený text napísaný rukou: „Tiso zamítl 21. 12. na přímý telefonický dotaz po rozmluvě se Sidorem v ministerské radě.“

21. december 1938, 19.00 hod., Budapešť.

Telefonická správa tajomníka česko-slovenskej delegácie P. Fišu MZV o stave rokovaní medzi česko-slovenskou a maďarskou delegáciou a o postoji maďarskej vlády k otázke kolonistov.

Zpráva o jednání česko-slovensko-maďarské delegace

Dnes ve 14 hod. parafována byla v ministerstvu vnitra vládním delegátem Dr. Zvrškovcem a státním tajemníkem Tomcsányim dohoda o amnestii¹, při čemž bylo smluveno, že česko-slovenští zástupci učiní veškeré kroky potřebné k tomu, aby ještě před vánočními svátky opatřena byla plná moc presidenta republiky a dohoda podepsána. Před parafováním této dohody maďarští členové přednesli žádost, aby v rámci charitativní akce „Ungarn für Ungarn“ bylo dovoleno zástupci maďarského Červeného kříže v doprovodu člena maďarského konsuluátu v Bratislavě a jedné sociální sestry ma-

d'arského Červeného kříže navštívit maďarské zajatce v Ilavě, zjistit, co by jim chybělo a koupiti tyto věci v česko-slovenských obchodech. Čeští členové zasedání slíbili, že tuto žádost přednesou na příslušných místech⁷.

Komise pro stanovení pojmu „Ordnungsmässiger Zustand“⁸ a komise stížností nezasedaly, ač původně jejich zasedání bylo určeno na 10. hodinu. Vládní delegát Dr. Zvrškovec a česko-slovenský chargé d'affaires Dr. Fiša navštívil pak v 10. hod. Dr. Sebestyěna a požádali ho o odklad schůze s poukazem na nutnost odjezdu ministra Dr. Mičury, který odjel do Bratislavy, aby vyžádal pokyny pro sjednání dohody o amnestii. V této rozmluvě Dr. Sebestyén byl požádán, aby ad informandum aspoň oznámil stanovisko maďarské vlády na návrh česko-slovenské delegace, jak bylo formulováno při posledním zasedání v Bratislavě⁹. Dr. Sebestyén velmi ochotně vyhověl této žádosti a prohlásil, že:

1. Maďarská vláda je ochotna uvažovati o převzetí většího počtu Maďarů ze Slovenska, ovšem počet 8.000 zdá se jí příliš velikým a za žádných podmínek nechtěla by převzítí lidí, kteří platí za t. zv. „praobyvatelé“ – őslakosok.

2. Pokud jde o formulaci jakéhosi závazku náhrady škody na nemovitostech maďarská vláda byla by ochotna přijmouti tuto formulaci: „Nous sommes prêts discuter un règlement équitable de cette question“⁵, což znamená, že Maďaři chtějí jednati o slušnou náhradu a jest to tedy krok vpřed proti původnímu návrhu, kdy jenom projevíli ochotu jednati.

3. Maďarská vláda jest ochotna k utvoření smíšené komise na celé hranici česko-slovensko maďarské, která by zkoumala jednotlivé případy vypovězení a o nich rozhodovala na místě samém. Maďarská vláda očekává od tohto opatření uklidnění v zabraném území a zlepšení atmosféry na hranicích.

Komise hospodářská skončila svá jednání 20. t. m. ve 2 hod. podpisem dohody obchodně politické o výměně zboží. Komise delimitační skončila svoji práci v 19. hod.

Parafou dohody o omnestii byla skončena práce česko-slovenské a maďarské delegace při provádění rozhodčího výroku vídeňského a veškerá zasedání byla odročena do 9. ledna 1939 s výhradou, že by některá naléhavá záležitost vyžadovala svolání příslušné komise dříve. Maďarská delegace projevila též zásadní ochotu jednati v lednu v Bratislavě s výjimkou komise delimitační, jejíž předseda hrabě Teleki jako aktivní ministr nemůže se na delší dobu vzdáliti z Budapešti; přesto jest ochoten přijeti do Bratislavy k plenárnímu zasedání delegace po Vánocích.

Zaznamenal:
Dr. Tlusták

AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 12, č. 1 187/VI-4/38. Odpis, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 95.

² Podľa maďarského záznamu rozhovoru P. Fiša upozornil J. Vörneho, že „o tejto otázke nebude hovoriť, kým sa neuzavrie záležitosť vojenského prepadu Slanica. Dokedy sa to nestane, česko-slovenská strana nemôže dať súhlas k plánovanej akcii v Ilave“. – ZM HÚ SAV, FMMZV, inv. č. 2 239, K - 19, Kúm. pol 1938-7/7-3265. Záznam rozhovoru J. Vörneho s P. Fišom 20. 12. 1938.

³ Pozri dok. č. 54.

⁴ Pozri dok. č. 74.

⁵ Sme pripravení diskutovať o spravodlivej úprave tejto otázky.